

Posudek školitelky diplomové práce Markéty Šlaufové

Umělec jako genderový koncept: genderové stereotypy v estetice

Práce Markéty Šlaufové se pokouší uchopit obtížný a rozsáhlý problém, byla myslím a to je chvályhodné vedena snahou najít určité stereotypy zasahující soudobé estetické diskuse, a tyto stereotypy, a tím je problém sám komplikovanější, mohou být přiznané nebo nepřiznané nebo spíše nereflektované. Kromě této odborné těžkosti se objevila obtíž i jiného druhu: Z mého hlediska bylo poměrně nezvyklé vést práci, na kterou se kladou jiné požadavky než na diplomové práce běžně obhajované na katedře české literatury a literární teorie. V řádu věcí pochopitelně zacházejí s jiným předmětem studia, ale také, jak jsem pochopila během konzultací, je tu i jiný způsob argumentace a interpretace materiálu. Setkala jsem se tedy s určitými odlišnými požadavky na diplomovou práci, které jsem akceptovala a pokusila se potom sledovat samostatnou práci Markéty Šlaufové a chtěla jsem ji alespoň být nápomocna v dohledávání zdrojů a při výstavbě textu.

Práce sleduje různé stereotypy, které jsou uloženy v estetických teoriích a které se nové feministické teorie pokoušejí označit a díky tomu je využít v nových formulacích toho, jak je možné pracovat uvnitř jednotlivých reflexí umění. Diplomantka proto sledovala zrod některých genderových stereotypů uvnitř významných estetických teorií a potom popsala jejich rozklad či setrvávání v v soudobých feministických diskusích.

Práce vychází ze dvou významných prací feministické filozofie a estetiky za prvé významného shrnujícího Carolyn Korsmayer Gender and Aesthetics a z filozofie Herty Nagl-Dočekal, která se ve svém textu Feministická filozofie: výsledky, problémy, perspektivy estetiky principiálně věnuje.

Středobodem veškerých diskusí se nutně musí stát zakládající moderní estetika – tedy estetika Emanuela Kanta. I v práci Markéty Šlaufové tomu tak je, i když kapitola o Kantově estetice zvláště o pojmech vznešeno a krásno, a o jejich genderové determinaci byla velmi zkrácena s představou, že by v diplomové práci mělo být obsaženo co nejvíce informací o následných putování genderových stereotypů. Toto řešení bylo evidentně zvoleno s ohledem na charakter diplomové práce, která se snaží být prací přehledovou. Z mého hlediska to

nebylo úplně šťastné řešení a sama bych, hlavně proto že se cítím být historička, chtěla úvahy o Kantově estetice založit více historicky a více analyticky. Volbu jsem respektovala a společně jsme hledaly způsoby, jak diplomovou práci co nejvíce otevřít soudobým diskusím. Vzhledem k objemu materiálu a hlavně nezakotvenosti feministické estetiky v české prostředí pochopitelně často zůstalo u registrací a náznaků.

Pro práci je však důležité, že diplomantka pochopila feministické diskuse a byla podle mého názoru schopna je uchopit a představit je i v jejich disparátnosti. Práce se nakonec nesoustřeďuje jen k výkladům Korsmayer a Nagl-Dočekal, rozvíjí problémy genderových estetických stereotypů v dalších teoriích jednotlivých umění a pokouší se najít společné úběžníky.

Práce je sice popisná a místy argumentačně ne zcela dokonalá a zkratkovitá. Domnívám se, že je zcela samostatná. Diplomantka ukázala svoji pracovitost a schopnost orientovat v rozsáhlém teoretickém materiálu.

Proto ji hodnotím velmi dobře.

Libuše Heczková, PhD.

V Praze 19.5. 2009